

Nr 499.

Av herr **Rydén** i Malmö, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 369, angående beredande av rörelsekapital för 1917 års bränslekommissions vedanskaffning under innevarande år.*

I anslutning till mitt yttrande vid remissen i andra kammaren av *Kungl. Maj:ts proposition nr 369 angående beredande av rörelsekapital för 1917 års bränslekommissions vedanskaffning under innevarande år* tillåter jag mig härmed framföra följande till i första hand vederbörande utskotts omprövning.

1:o) *Behöver man använda aktiebolagsformen för detta ändamål?* Efter min uppfattning icke. Folkhushållningskommissionen, som är ett rent statsorgan, har med framgång utfört sitt minst lika svåra arbete. Riksdagens penninginstitut — riksgäldskontoret och riksbanken — böra utan svårighet kunna finansiera företaget. Den omständigheten, att i stället för kontantbetalning till skogsägarna växlar eller anvisningar skulle komma till användning, konstituerar icke ett nödvändigt behov av aktiebolag. En av staten garanterad förbindelse, utställd av bränslekommissionen, bör vara lika begärlig som en sådan av det planerade bolaget.

2:o) *Om bolagsformen dock skall användas, vilka ändringar i Kungl. Maj:ts förslag äro önskvärda?* Det kan måhända med hänsyn till ärendets brådslande natur vid en närmare prövning visa sig omöjligt att nu gå någon annan väg än den mycket litet tilltalande, som förordats av *Kungl. Maj:t*. I så fall torde i främsta rummet följande ändring vara nödvändig.

Detta aktiebolag får 100-tals miljoner att röra sig med. Ehuru staten är bolagets ägare, kan detta förlägga hela sin bankrörelse till

privatbanker, som därmed sättas i tillfälle att inhösta stora vinster, vilket innebär lika stora förluster för det allmänna. Då därtill kommer att riksbankens inflytande på och kontroll över landets penningväsen, särskilt i dessa tider, är en angelägenhet av allra största vikt, och det ifrågasatta bolagets verksamhet — därest inga anstalter träffas till förekommande därav — komme att störande inverka på denna kontroll, synes det ovillkorligen nödvändigt, att bolaget underkastas kungörelsen den 23 oktober 1915 angående skyldighet för penningförvaltande allmänna verk och inrättningar m. fl. att i vissa fall anlita riksbanken.

I sammanhang därmed synas följande omständigheter böra tagas under omprövning. Det aktiekapital av blott 100,000 kronor, varmed det ifrågasatta aktiebolaget är avsett att utrustas, står icke i något rimligt förhållande till omfattningen av den verksamhet bolaget skulle komma att driva. Härtill kommer, att denna verksamhet är av sådan beskaffenhet, att det icke får anses uteslutet att på densamma kan komma att uppstå en förlust, många gånger större än hela aktiekapitalet. Under dessa förhållanden kan aktiebolaget icke anses erbjuda tredje man någon tillfredsställande säkerhet. Av det yttrande statsrådet och chefen för finansdepartementet avgivet till statsrådsprotokollet i ärendet framgår emellertid att avsikten icke är, att aktiebolaget i och för sig skulle erbjuda sådan säkerhet. Staten skulle stå bakom bolaget och de förbindelser bolaget inginge skulle faktiskt bliva statens. Det lär icke vara tillräckligt att detta finnes uttalat av föredragande departementschefen i motiveringen till den kungl. propositionen. För att bolaget skall komma i åtnjutande av det förtroende, som utgör en oundgänglig förutsättning, för att detsamma skall kunna på ett tillfredsställande sätt fylla sin uppgift, bör statens ansvarighet för bolagets förbindelser fastslås i riksdagens beslut.

På grund av det här anförda tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att riksdagen ville

antingen avslå Kungl. Maj:ts föreliggande framställning i vad densamma avser bildande av ett aktiebolag för statens vedanskaffning och i samband därmed ställa erforderlig kredit till förfogande för 1917 års bränlekommission, så att denna må kunna verkställa erforderlig vedanskaffning under innevarande år,
eller ock, därest detta yrkande ej kan bifallas,
dels som villkor för beviljande av den begärda krediten föreskriva, att det ifrågasatta bolaget skall

underkastas bestämmelserna i kungl. kungörelsen den 23 oktober 1915 angående skyldighet för penningförvaltande verk och inrättningar m. fl. att i vissa fall anlita riksbanken,

dels ock besluta, att staten ikläder sig ansvar för det ifrågasatta bolagets förbindelser.

Stockholm den 23 maj 1917.

Värner Rydén.

